

ಸಾರನಾಥ : ಭಾರತದ 45ನೇ ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮಿತಿಯ 48ನೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ 'ಸಾರನಾಥ'ನ್ನು (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ) ಭಾರತದ 45ನೇ ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಈ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವು ಈಗ 4 ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

'ಸಾರನಾಥ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

ವಿವರ	ಮಾಹಿತಿ
ಸ್ಥಳ	ವಾರಣಾಸಿ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
ಧರ್ಮ	ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ (ಮತ್ತು ಜೈನ ಧರ್ಮ)
ಯುನೆಸ್ಕೋ ಸ್ಥಾನಮಾನ	ಭಾರತದ 45ನೇ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ
ಯುನೆಸ್ಕೋ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಟ್ಟಿ	1998
ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ	ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಧರ್ಮೋಪದೇಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಿದನು

ಸಾರನಾಥವು ಏಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ?

ಬೋಧಗಯಾದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ, ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನು ಸಾರನಾಥದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಧರ್ಮೋಪದೇಶವನ್ನು (ಧರ್ಮಚಕ್ರ ಪ್ರವರ್ತನ) ನೀಡಿದನು, ಇದು ಬೌದ್ಧ ಸಂಘದ ಆರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಲ್ಕು ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರ ಬೌದ್ಧ ತಾಣಗಳು

ಬುದ್ಧನ ಜೀವನ

ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಮಾರಕಗಳು

ಸ್ತೂಪಗಳು

ಧರ್ಮೇಕ ಸ್ತೂಪ

ಬುದ್ಧನ ಮೊದಲ ಧರ್ಮೋಪದೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ; ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದ ಹೂವಿನ ಕೆತ್ತನೆಗಳು (ಸಾ.ಶ. ಸುಮಾರು 500)

ಚೌಖಂಡಿ ಸ್ತೂಪ

ಮೊದಲ ಐವರು ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗಿನ ಭೇಟಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ; 1588 ರಲ್ಲಿ ಗೋವರ್ಧನ್ (ರಾಜಾ ತೋಡರಮಲ್ಲನ ಮಗ) ಅಷ್ಟಭುಜಾಕೃತಿಯ ಗೋಪುರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದನು

ಧರ್ಮರಾಜಿಕ ಸ್ತೂಪ

ಬುದ್ಧನ ಪವಿತ್ರ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲು ಅಶೋಕನಿಂದ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ) ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು

ಅಶೋಕ ಸ್ತಂಭ ಮತ್ತು ಸಿಂಹ ಲಾಂಛನ (ಲಯನ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್)

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	ಮಾಹಿತಿ
ನಿರ್ಮಿಸಿದವರು	ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಅಶೋಕ
ಅವಧಿ	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 250
ವಸ್ತು	ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಚುನಾ ಮರಳುಗಲ್ಲು
ಚಿಹ್ನೆ	ನಾಲ್ಕು ಸಿಂಹಗಳು
ಪೀಠದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳು	ಗೋಳ • ಕುದುರೆ • ಆನೆ • ಸಿಂಹ
ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವೆ	24-ಗೆರೆಗಳ (ಸ್ಕ್ರೋಲ್‌ಗಳ) ಧರ್ಮಚಕ್ರ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಾಂಛನ	1950 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಿಂದ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು

ನನಸಿಡಿ: ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಾಂಛನವನ್ನು ಸಾರನಾಥದ ಸಿಂಹ ಲಾಂಛನದಿಂದ (ಲಯನ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್) ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಉತ್ಖನನದ ಇತಿಹಾಸ

ವ್ಯಕ್ತಿ	ಕೊಡುಗೆ
ಬಾಬು ಜಗತ್ ಸಿಂಗ್ (1787-88)	ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಮರುಶೋಧಿಸಿದರು
ಜೊನಾಥನ್ ಡಂಕನ್ ಮತ್ತು ಕರ್ನಲ್ ಮೆಕೆಂಜಿ	ಆರಂಭಿಕ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ದಾಖಲೀಕರಣ
ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಕನ್ನಿಂಗ್ಹ್ಯಾಮ್ (1834-36)	ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪುರಾತತ್ವ ಉತ್ಖನನ

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಯುನೆಸ್ಕೋ

ವಿವರ	ಮಾಹಿತಿ
ಭಾರತದ ಶ್ರೇಣಿ	ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 6ನೇ ಸ್ಥಾನ
ಒಟ್ಟು ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣಗಳು	45
ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸದಸ್ಯತ್ವ	2021-2025
ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರನಾಥ ಇದ್ದ ವರ್ಷ	1998

ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣಗಳು

ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮಿತಿ ಎಂದರೇನು?

- ✓ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು
- ✓ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು
- ✓ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು
- ✓ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವುದು